

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactionii

e in

Strat'a Morartloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primu decat numai de la corespundintii regulari ai „Federationii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre șase lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii'a

prea-intregu 30 Fr. = 80 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiunf:

10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrale pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisun 20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Congressulu

provinciei besericesci de Alba-Julia.

D'in fante credibilu potemu impartesi, ca lucru positivu, scirea imbucuratoria, ca guvernulu ung. si a nume d. ministru alu cult'loru, a buna sama d'in conclusulu consiliului ministerialu, dupa ce pusese la bunic'a proba pacientia si perseverantia romaniloru gr. cat, in urma urmeloru, post tot discrimina rerum cis et transilvaniae, se dederu frumosiulu dupa petru, si decisera a nu mai impedece tenerea congressulu beser. gr. cat. vedendu ca in darnu se facu tote incercarile de a duce pre Stanu paifulu acolo, de unde abie au potutu scapa si scapandu odata si-a facutu de trei ori cruce, jurandu a nu se mai intorce spre a servi de pedestalu magiarismulu si de coda pajistasiloru.

Actulu prin care se da permissiunea (!) este substernutu la imperatulu pentru aprobare. Astfelu ni s'a relatatu de omeni cari au pretensiunea de a fi initiati in secretele ministeriului.

Acesta resolutiune a ministeriului merita atentiunea publiculu si ar' merita tota lauda daca s'ar' fi facutu d'in capulu loculu, ca ci acum prea semena ca s'a facutu sil'a virtute.

Guvernele preaincredite in omnipotenti'a loru sunt preaplecate a urma, nu opiniunea publica, ci pre aceea ce li-o facu lingaii si numai forte a rare ori au laudabilulu coragiu de a se desbaiera d'in retiele politice machiavelistice. Binele inse neci candu nu vine prea tardu, si daca intorcerea este unu semnu de politica mai sanetosa, ministeriulu se pote fericita; era daca acestu actu s'ar' pote considera ca unu preliudu de bunu auguriu si pentru intorcerea pre terenulu politicu, atunci noi nea am fericita sinceramente ministeriulu pentru intieptiunea prin carea ar' dovedi ca sta la inaltimea misiunii sale si cunosce bine situatiunea politica.

Intieptiunii romane gr. c. besericesci si mirene i congratulamu d'in inima pentru perseverantia sa: „Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.“ Acesta se se faca si in causa politico-natiunale. C. C.

Projectulu de lege pentru organizarea municipieloru.

I.

(L I.) Ministrulu de interne, Dlu R a j n e r, voindu a satisfac dorintiei generali, — in urma urgentiloru desu esprese d'in partea reprasentantiloru dietali si a tuturorur jurisdicțiuniloru d'in tiera, — la inceputulu lunei lui maiu, an. c., depuse pre mes'a legislatiunei projectulu de lege pentru organizarea municipieloru seu a jurisdicțiuniloru d'in Ungaria, spre pertratate si votate.

Acestu projectu importantu, menitu a regula si stabili pre viitoriu guvernarea si administrarea politica d'in tiera, s'a discutatu de-a menuntulu si cu multa animositate prin intregu diurnalistice'a atatu de colore guvernamentale, catu si mai vertosu, de cea opusetionale. Guvernamentaliu lu apara si lauda neconditiunatu ca pre unu capu-d'opera alu intieptiunei guvernulu; era opusetionalii lu condanna si critica fara crutiare, ca pre unu opu-monstru, nu numai imperfectu, ci, in principiele sale, daunosu si periculosu pentru democrati'a si libertatea civila.

Fiindu ca obiectulu acestui projectu este de interesu comunu, ca ci ne atinge si pre noi romanii mai de-a prope: cugetamu, ca nu va fi de prisosu, ba inca aflamu de necesitate urgenta, ca si diurnalistice'a nostra se ocupe de acesta cestiune, mai vertosu d'in punctu de vedere natiunale, ca asié si publiculu romanu se fia informatu in catu-va despre tote mesurile acele cari, in privintia organizarii municipieloru seu a jurisdicțiuniloru, se prepara a se pune in vietia, potemu dice, sub una masca de reforma. Deci, prin acestu articlu, vomu incerca a face cunoscutu, catu se pote mai esactu, in esintia sa, projectulu de lege

de sub cestiune, si totu de-una-data ne vomu da si parerea nostra particulara a supra tendintiei acestui projectu.

Inse, pentru a ilustra catu mai chiaru intentiunea guvernulu prin projectulu seu de lege, dar' mai vertosu pentru a pote trage una paralela, macaru si superficiale, intre starea municipieloru d'in tempulu trecutulu si intre municipiele ce guvernulu le intentiunea pre viitoriu: aflamu la locu, inainte de tote, a memora in scurru: ca ce au fostu municipiele in trecutulu, si cum se striformara ele, pana ce ajunsera la starea loru presente.

Municipiele seu jurisdicțiunile Ungariei, d'in tempurile cele mai vechie pana la anulu 1848, sub diferite numiri de comitate, districtu, scaune si cetati libere regesci, erau institutiuni constitutiunali si politice, prevediute, parte pre basea legiloru, usulu, parte in vigorea privilegiiloru, cu cele mai frumose si eminente drepturi de autonomia.

Acu inse trebuie nesmintitu se observamu, ca in drepturile acestoru institutiuni participau numai si numai clasele nobile, nobilitate si cele privilegiate, adeca, precum se dicea atunci, „status et ordines“ era poporul intregu, si asié in partea cea mai mare si poporul romanu, ca „in isera plebs contribuens“, nu avea, preste totu, mai nece unu dreptu, ci cu atatu mai multa detorintia de supunere facia cu clasele mentionate, seu facia cu „status et ordines“ de atunci.

Se vede dara, ca municipiele vechie nu erau alta decat a duna rea in unu cercu determinatu a claselor privilegiate si nu a poporulu intregu; de unde urmeza, ca autonomia municipale n'a fostu dreptulu tuturoru civiloru d'in cutare locu, ci numai alu unoru-a cari, ca nobili seu ca privilegiati, se tieneau de locurile acele, seu cari posideau pre acolo proprietati nobilitarie. Acesta stare abnorme era cu atatu mai nesupportabila, cu catu, precum se scie forte bine, clasele indreptate la autonomia, considerate dupa numarul si valoarea loru, reprasentau numai una mica minoritate facia cu majoritatea imponenta a poporulu neindreptatulu.

Urmeza se cantamu, ce erau aceste drepturi autonomice si municipali, si acest'a o facemu pentru a pote pricepe cu atatu mai bine projectulu ministeriului, in partea sa destructiva si ruinatoria.

Nu vomu reflecta la tote aceste drepturi, ca ci ne amu abate pre multu de la tema propusa, ci vomu scibiti numai drepturile cele mai cardinali si esentiali, pre cari adeca le tienu de necesarie in articulu nostru, pentru a pote, precum d'iseramu mai susu, marca si apos rofa paralela intre municipiele trecutulu si ale viitorulu, dupa planulu ministeriului de interne.

Municipiele de pana la anulu 1848 aveau urmatoriele drepturi principali:

1-o, dreptulu de a alege si de a revoca deputatii loru dietali;

2-o, dreptulu de a incurge mediatu in legislatiunea terei prin darea de instructiuni deputatii loru dietali;

3-o, dreptulu de jurisdicțiune si administrare publica;

4-o, dreptulu de restauratiune, seu dreptulu de a alege dirigatorii sei proprii atatu in sfera administrativa catu si in cea giudiciale;

5-o, dreptulu de a controla tote dispusetiunile si institutiunile statulu;

6-o, dreptulu de a impune contributiuni pecuniarie si de munca pentru suportarea si conducerea administratiunei municipale si pentru acoperirea lipselor municipiulu.

7-o, dreptulu de a pote crea statute obligatorii seu cu putere de lege; etc., etc.

Municipiele exercitau tote aceste drepturi in adunarile seu congregatiunile loru, si le esecutau prin dirigatorii loru proprii. Era correlatiunea municipieloru cu guvernulu terei era de natura, ca guvernulu, — se fia fostu elu ori-catu de

poternicu, — nu potea se strabata cu vr'una ordinatiune seu macaru si rescriptu in municipiu de catu adresandu-se cãtra universitatea jurisdicțiunei, carea apoi avea dreptulu a lua sub discussiune tenorea si valoarea ordinatiunei guvernulu si, daca o afla contraria legiloru seu constitutiunei, o puneã a dacta si nu o esecuta de feliu, ci prin reprasentatiuni pretindeã revocarea acelei-a. Era daca guvernulu nu se invoieã la delaturarea ordinatiunei sale, nu-i remaneã decat unu remediulu de a tramite unu comisariu regescu care, prevediutu cu deplin'a putere esecutiva a regelui, aplica apoi ordinatiunea respectiva. Inse si in casulu acestu a, municipiulu avea dreptulu a se adresa cãtra dieta cu asié numitulu „gravamen“, postindu totdeodata partinirea tuturoru celorlalte municipie de aceasi calore politica.

Èta dara, in scurru, prospectulu municipieloru vechie d'in Ungaria, pre cari legislatiunea d'in an. 1848 le a numitu, ce e dreptu, „fortaretiile constitutiunei“, dar' cari cu tote aceste au fostu forte injuste, ca ci defectulu loru unicu si totodata celu mai mare a fostu, ca majoritatea precumpentoria a poporulu d'in tiera, de ori-care natiunalitate, era eschisa cu totulu d'in simulu loru, adeca acele drepturi frumose erau rezervate numai aris ocratfei. Intr'adeveru, daca municipiele de d'inainte de 1848 nu aveau acestu mare defectu, ele s'aru fi potutu numi cu totu dreptulu fortaretie, ca ci atunci aru fi avutu luptatorii mai aprigi si mai constanti cari, credemu, n'aru fi lasatu se vina a supra loru fatalitati, cari acum le amenintia cu destrucere si ruinare.

In urma evenimentelor d'in 1848, aceste institutiuni municipale au trebuitu se treca nesmintitu prin reforme esentiali, — ca ci stramutandu-se atunci regimulu dicasterialu nerespundietoriu in regimulu parlamentariu respundietoriu; apoi reformandu-se legislatiunea terei d'in corpulu clasei nobile si privilegiate in corpulu reprasentantiei poporulu; in fine, enunsiandu-se egalitatea de dreptu individuale: cele mai multe drepturi eschisivu municipali trebuira se fia mutilate, ba chiaru si desfiintate cu totulu, precum sunt: alegerea gremiale de deputati dietali, dreptulu de a li da instructiuni, revocarea loru eventuale de la dieta, participarea numai a clasei privilegiate, cu eschiderea totale a poporulu si intieptiunii sale, in adunare, afacerile si in tote deregatoriile municipali, etc., etc.

D'in tote aceste vedemu dara ca, in urma reformelor de statu d'in anulu 1848, starea municipieloru vechie inca se supuse unei reforme; inse precum mai tote legile d'in acelu anu esprimeau numai nisce principie generali, asié si articlu XVI relativu la organizarea jurisdicțiuniloru comitatense, enunsiandu principiu ca organizarea d'in cestiune se se faca pre basea reprasentatiunei poporulu, nu statoresce decat nisce dispusetiuni si mesuri interimali, ca se nu stagneze cum-va guvernarea si administrarea terei.

Acum, daca cantamu si scrutamu, ca aceste dispusetiuni si mesuri multumitu-au ele ore baramu in catu-va si interesele natiunalitatiloru si, in specie, a le Romaniloru d'in Ungaria, — ca ci despre Transilvania nu vomu vorbi, — trebuie se constatamu ca in privintia acest'a, ochiulu unui scrutatoriu nepartianu va observa nesmintitu la prima vedere: ca reformatorulu celu mare d'in an. 1848, in compunerea regulamentulu d'in art. XVI, pre candu de una parte manifesta una reserva neesplicabila in reformarea totale a municipieloru, ba le lasa preda fluctuatiunei partideloru: totu atunci, de alta parte, a sciutu veri fara crutiare in legea sa astufeliu de modulatiuni, cari, de-i nu facu cu totulu imposibilu ca natiunalitati nemagire se pote castiga ce va influentia in afacerile municipale, dar' in totu casulu natiunalitati sunt atatu de paralizate priu dispusetiunile legi memorate, catu nu potu ave nece chiaru sperantia de a ajunge la una stare mai favorabila, ca, pre basea autonomiei municipale, se pote ele ince-si direge sortea si interesele loru macaru si locale.

A mai dovedi această asertiune, ar' fi unu lucru cu totul de prisos, că-ci fia-carele, care s'a intorsu numai una data prin salele si biururile comitatelor (municipielor) de asta-di, constituite in spiritulu legii memorate, a avutu destula ocaziune a se convinge despre adeverulu asertiunei nostre, ba nece chiaru stapanitorii situatiunei presente nu voru negă acestu adeveru, că-ci insi-si lu voiescu asié. Dar' altcum, nece tem'a articolulu nostru nu ni permite a intră in una descriere mai ampla séu in una criticare mai speciale a legiloru si a nume a art. XVI d'in an. 1848, că-ci in acestu objectu s'aru poté scrie brosiure si istorie intregé, mai alesu daca amu face tote observările cuvenite si daca amu memorá tote lupte'le politice si parlamentarie ce le avura si le au inca si asta-di romanii prin municipie si pretotindene, unde numai e vorba si intrebare, că cine sé fia stapanulu terenulu si alu situatiunei.

Tote câte le aduseramu in articolulu nostru se potu reduce la urmatoriulu resultatu: că reformarea municipielor érá indegetata prin strafarmarea sistemulu de d'inainte de 1848; că organizarea interimale d'in anulu 1848 precum si cele mai tardie d'in 1861 si 1867 n'au fostu si n'au potutu fi multumitorie pentru romanii; că basea si principiuulu unei organizatiuni noue e depusa in art. XVI d'in 1848, unde, in §. 2, se spune apriatu: că legislatiunea tieriei are sé organizeze municipiele comitatense pre basea representatiunei poporulu. Ore raspunde-va proiectulu ministrulu la această recerintia ori ba, vomu demunstrá in Nr. viitoriu, observandu aci numai atăta, că semnele ni areta că, precum reformatori d'in an. 1848 au sciutu eschide nationalitățile nemagiare d'in municipie prin unu bietu punctu, care d'cea că limba consulariloru e numai cea magiara: asié si reformatorii nostri de acum, — fia d'in drept'a, fia d'in stang'a, — cauta éra-si unu altu punctu mai potrivit pentru a nimici cu totul ori-ce libertate a natiuniloru nemagiare in municipie.

Romani'a si guvernulu ei.

(O.) Nu amu voitu d'in capulu loculu sé ne ocupámu de monstruosulu ministeriu Iepurianu-Carpu-Gradi-sténu, succesoréle fericitulu si neuitatulu ministeriu Lambru-Golescu, pentru că, dupa propri'a sa declarare facuta la primirea eredității, noi l'amu crediutu si ténutu numai de unu ministeriu transitoriu, si neci decătu de unu ministeriu stabilu si emanatu d'in vointia poporulu romanu. După ce inse iepurele preferesce campiele manose, paduriloru deserte si petrose; dupa ce nuiloru ministri li tignesce forte bine a siedé in fotiurile ministeriali si a se afli in fruntea masinei statulu, credem a fi in dreptu, se aruncam una privire a supra acestui ministeriu petecitu, in care vedem figurandu persone, parte necunoscute, parte pre-cunoscute.

Diserám, că amu privitu ministeriulu lui Costache Manolache Iepurianu numai de unu ministeriu transitoriu, că ci cu bucuria amu luat act despre raportulu de la 1. maiu alu noului ministeriu cãtra Innaltímea Sa Domnitoriulu Carolu I, prin care a propusu dissolverea corpuriloru legiuitorie, compuse prin bâte, ciomege si calcări de legi, pentru ca tier'a alegundu-si liberu reprezentantii séi, sé reintre in barierele constitutiunei sale. Acest'a o promisera noii ministri si prin circulariulu loru de la 2. maiu, adresatu prefectiloru, in care d'cu, că nu ministeriele trebuie sé formeze majoritătile camerelor, ci majoritătile camerelor trebuie sé formeze ministeriele. Cu unu cuventu, guvernulu a promis a respectá libertatea alegériloru.

Dar' se vedi minune, — guvernulu se demitiesce pre sine insu-si, spunendu la 20. maiu st. v., că „victoria pare a fi pentru partia ordinei.“ Cunoscundu noi ce insemna in Romani'a partia poreclita „a ordinei“, această declaratiune a guvernulu nu va se d'ca neci mai multu neci mai putienu, decătu că batele, ciomagele, calcările de legi, torturele si immoralitatea sunt chismate a jocá funestulu loru rolu, pentru ca partia ordinei se obtiena majoritatea in alegerile ce sunt degiá la usia. Frumosa declaratiune, demna de autori ei!

Si, ore reprezentantii acestei immoralitáti sé personifice ordenea? Faimosulu inventatoriu alu bandelor bulgare; renumitulu duce alu bandelor electorale de sub guvernulu trecut; persuasorele lovituri de statu de pre tempulu lui Cu-

za; acesti-a ore sé fia chiamati a represintá ordenea? Ce insulta aruncata in faci'a fia-carui Romanu! Ordenea loru insemna: sugrumarea libertátiloru, suprimerea vointiei poporulu, anarhia si struncinarea tieriei, érá nu prosperarea tieriei, marirea si radicarea natiunei romane; nu, că-ci trecutulu loru a aretatu, că nu sunt capibili de asié ce-va. Totu meritulu loru consiste in a conspirá cu strainii contra patriei si natiunei romane. Exemplele sunt multe, si d'in cele multe sé amintim numai unulu, a nume: Ni este inca in viua memoria că, candu pre tempulu guvernării marelu patriotu si romanu Ionu Brateanu, strainii inimici, conjurati contra patriei romane, loviá pre intrecute in romanesculu lui guvernulu, acusan-du-lu acusi cu bande bulgare, acusi cu persecutiuni de gidani si mai scie bunulu Ddieu cu câte altele, atunci trebui sé se afle in camer'a Romaniéi unu Catilina, carele infipse pumnalulu in anim'a tronulu, guvernulu si a natiunii, secundandu acuseloru, radicate de inimicii patriei romane prin inventarea de bande bulgare, etc. Si sciti cine a fostu acelu Catilina alu natiunei romane? acelu a fostu dlu P. P. Carpu, actualulu ministru alu esternelor; acelu a, care asta di este chiamatu, a presiedé si derege destinele patriei si ale natiunei romane.

Éta, frati Romani, cine este chiamatu a ve direge sortea, si a ve créa unu venitoriu mai ferice, demnu de una natiune plina de vietia.

Aceste fia de agiunsu pentru a caracterizá pre faimosii barbati, cari pretindu a formá partia ordinei. Cãtu despre adeverata partia a ordinei si a stabilității, o spunem francu, ac'a nu o formeza si nu o va formá clic'a boiariloru, alu caroru-a simbolu este despoierea tieriei si a poporulu, a la faimosulu Aporu transilvanianulu, ci o formeza, o va formá si trebuie se o formeza numai si numai poporulu, de la care emana tote poterile statulu.

Guvernulu Romaniéi a promis, că va respectá libertatea alegeriloru, ce inse nu este adeveratu, că-ci, de-si despotulu se imbraca in vestimentulu libertății, elu totu despotu remane. Acest'a ni-o constata diariulu „Romanulu“ in numerulu séu dela 21. maiu st. v., spunendu ni, că alegerile dela colegiulu alu patrula, incepute degiá la 13. maiu, sunt date preda arbitriulu comissariloru politiei, gendarmiloru si militiei, batandu si torturandu pre alegatorii cari mergu la urna, si guvernulu nu aude si nu vede! Da, guvernulu nu voiesce ca ministeriele sé formeze majoritătile, ci majoritătile sé formeze ministeriele. Ce ironia!

Ce este si mai multu! Diariiele ostrungure ni adusera, in 5. iuniu st. n., important'a scire, că militia turcesca, carea se afli in castele de la Siumla, a ocupatu fruntariile Romaniéi. Acest'a scire este cu atătu mai importanta si enigmatica, cu cãtu ea si-are sorgintea sa in Bucuresci. Noi ni-o esplicarám numai decătu, timbiandu-o de una manevra a noului cabinetu, facuta cu scopulu d'a intimidá pre alegatorii pentru ca sé voteze pentru candidatii lui. Intru adeveru unu mediu locu pre cãtu de immoralu pre atătu de anticonstitutiunulu si antinationalu!

Inainte de a terminá, fia ni permis a dá expresiune convingeriloru nostru, că, de-si guvernulu actualu folosesc tote midilocale atătu immoralu catu si antinationalu pentru a obtiené majoritatea in nouele corpuru legiuitorie, poporulu romanu va séf intimpiná cu dispresiu atatu midilocale puse in lucrare, catu si pre autori loru, dandu-si votulu numai aceloru individi, despre cari este convinsu pre deplinu, că li jace la anima fericirea si prosperarea tieriei si a locuitoriloru ei, despre cari este convinsu, că nu voru privi in crederea pusa in ei de unu midilocu de domnire, despoierea a tieriei si a poporulu; ci voru conlucrá pentru buna-starea si inflorirea patriei romane, pentru marirea si radicarea natiunei romane. Suntemu convinsi, că poporulu romanu d'in Romani'a libera va séf deosebí intre asupritorii si impillatorii séi, almintre clic'a boiariloru ruginiti si conservativi, si intre adeveratii lui fii, amici si binevoitori, dandu audiu apeluriloru esmise de comitatulu constituitu in sala Slatineanu la 5. maiu st. v.

Asociatiunea aradana pentru cultura poporulu romanu. *)

Nu de putiene ori s'a scriu in acestu diariu că sub ce impregiurări critice, pre tempulu unui sistem provisoriu d'in anulu 1863, a succesu zelosei nostre inteli-

*) De-si acestu articlu este indardiatu, noi lu publicám in interesulu Asociatiunei aradane, carea astepta mai multu spriginu d'in partea publiculu romanu. Red.

gintie a infintá acestu Institutu filantropicu nationalu, unicu pentru noi Romanii d'in Ungari'a cu sublimulu scopu de a propagá cultura nationala a poporulu nostru, in mare parte lipsitu de acest'a.

Insufletirea generala, ce o manifestau numerosi aderinti si factori, — membrii acestei Asociatiuni, — pre tempulu infintării ei, érá una garantia suficienta si mangaiatoria, că activitatea Asociatiunei, — dezvoltandu-se cu tempulu totu mai tare, — in restimpu de cãti-va ani va avé resultatulu imbucuratori, ca sé ne potemu mandri cu unu Institutu dotatu cu unu fondu considerabilu de mai multe mii de florini, care, capitalisandu se, avé sé se sporésca d'in anu in anu, spre inaintarea scopulu marelu alu culturei nationalé!

Si, intr'adeveru, in ceputulu ni dá această frumoasa sperantia.

Prim'a adunare generala ce o ténú această Asociatiune la anulu 1863, aréta una multime numerosa de membrii fundatori, ordinari si ajutatori, cu diferite capitale respectabile, cari immultindu-se prin succesiv'a continuareri subscrieriloru de oferte, d'in anu in anu, asta-di le vedem sporite si urcate la o suma de preste 30,000 fl. di: Treidieci mii de florini, constatate in protocoalele directiunei Asociatiunei.

Frumosa si insemnata este această suma de bani; Domne! de ar' esiste si in realitate, precum, dorere, figuréza numai cifrele ei pre papiru, prin protocoalele gigantice ale Asociatiunei; ce bine ar' fi daca această suma ar' fi incassata si elocata in atare cassa de pastrare, dupa frumosulu exemplu, demnu de tota recunoscintia alu sororei Asociatiuni Transilvane, si alu „baniloru besericeice catedrale d'in Aradu cari, sub auspiciile Prè-Santiei Sale Dlu Episcopu Procopiu, elocati in cassa parsimouiala aradana in decursu de cãti-va ani, s'au sporitu numai cu interesele legiuite de 4 si 5% de la 4000 fl. la 16,800 fl. v. a.

Dar', dorere, Asociatiunea nostra, cu o pretensiune a ofertelor restante de „Treidieci mii florini“, dispune asta-di numai de 4800 fl., capitalu depusu in cassa de pastrare, care in mare parte l'a produsu sortitur'a filantropica d'in anulu trecut, si la care, — de-si se numesce „nealienabilu“ directiuna a fostu constrinsa in perplesitatea acoperirii erogatiuniloru neevitabili a se atinge in chipu de imprumutu.

Multe s'au vorbitu si scriu despre enormitatea acestoru pretensiuni, si, mai la tote adunările generali d'in anii trecuti, s'au facutu dispuetiuni preste dispuetiuni in privintia incassării acestoru restante, denumindu-se spre acestu scopu in tote partile o multime de colectantii d'intre barbati cu vedea si influintia simpatica la poporu.

Acum ne afám tocmai in ajunulu „adunării generalé“, in alu VII-le anu alu sustării Asociatiunei, si trebuie sé constatám ca dorere; că suntemu éra-si tocmai acolo unde éramu la infintiarea Institutulu, adica in 1863/4.

Restantiile ofertelor enorme stau scrise pre papiru, ba s'au ingramaditu si mai cu vérfu, prin ofertele mai noue cari, de regula, se subscriu, dar, nu se platescu! éra spesele curinte, cum sunt stipendiile, arenda localitătii, salariulu notariulu, spese postale, de cancelaria, etc., — d'in lipsa baniloru disponibili, — se acoperira numai cu imprumutu d'in fondulu capitalulu neatacabilu.

Colectantii, — onóre exceptiuniloru putios, — in mani'a tuturoru recercáriloru impreunate cu spese necalculabile, n'au facutu nemica de doi ani, ba, ce e mai dorerosu, multi d'intre densii, ca sé-si scuture sarcina de pre umeri, adeca detorintia morala nationala, retienendu actele cu luncle si cu anii, le-au restituitu frumoselu, acusan-du-se, că nu se sentiescu in stare a satisfacé misiunei si a impleni micéle servitii in favorulu unicu Institutu filantropicu nationalu d'in Ungari'a.

Protocoalele directiunei, publicate, asié-dicundu, mai in tota luna in Albina, nu tratéa alt'a decătu: despre renunciarea unui-a si denumirea altui colectante; despre licuidarea si incassarea restantiiloru, — a nemica alt'a!

Tote aceste inse, destulu de dorerose, aru fi calevale, si se voru poté supleni dora prin nescari dispuetiuni si mesure mai radicali d'in partea adunării generalé de estu-tempu, dar' banii incassati d'in oferte restante prin unii si altii, dupa cum ni spusese in Nr. 32 alu Albinei unu membru alu Asociatiunei, — este cea mai desperata si, asié-dicundu, nefericita intrebare“ fatia de santien'a scopuriloru Asociatiunei nostre.

Asié este, că-ci sunt unii, si inca cam multisiori, si de acei-a, carii au incassatu de multu sumulitie bunisioré de la membrii, si, folosindu se de ele, nu le-au predatu destinațiunei filantropice.

Afara de acest'a nu sunt basate afirmatiunile că poporulu nostru se retrage de la contribuii filantropice pentru scopuri nationalé; d'in contra, daca inteligintia, cum sunt dirigatorii romani de diferite categorii, prentii, invetiatorii si toti alti carturari de la sate, aru vol a se

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedint'ia de la 3 iunie.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Petru Mihali. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: Stef. Gorove, c. Iul. Andrásy, Szilávy si Kerkápolyi.

Dupa cetirea si autentizarea procesului verbalu alu siedintiei trecute, presedintele pune pre biroulu camerei registrulu interpelatiunilor, propunerilor si alu proiectelor de legi, presintate in luna trecuta si remase ne delibereate. — Se va tipari si impartit intre deputati. — Dupa acea se presinta mai multe petitiuni, cari se tramitu la comisiunea petitiunaria.

Ladis Gondá interpeleza pre ministrulu comunicatiunei, daca a elaboratu degiã proiectulu de lege despre regularea fluviilor, si candu are de cugetu a-lu presintã camerei?

Ernestu Simonyi adresãza ministeriului urmatoriã interpelatiune: 1.) Primesce, alu sãu, ministeriulu proiectulu de lege despre de organizarea juridictiunilor, presintatu de ministrulu internelor, sãu responsabilitatea aceluia cade numai pre ministrulu internelor? 2.) Statoritu-a guvernulu a numite principie fundamentali in acestu proiectu de lege, de a caroru-a primire sãu respingere sãe fia legata pusetiunea intregului ministeriu, si daca a statoritu, cari sunt acele principie? — Interpelatiunile se voru comunicã ministriloru concerninti.

Ministrulu comunicatiunei, Stefanu Gorove, pune pre biroulu camerei doue proiecte de legi, unulu despre deschiderea cãlii ferate Mezõ-Vásárhely-Ciab'a innainte de ce s'ar' dá comunicatiunii intrega lin'ã ferata Alföld-Fiume, era celu-a-laltu despre intruducerea sistemului decimalu si metricu in Ungariã. (Aprobãri viue.) — Ambele proiecte de legi se voru tipari si tramite la sectiuni.

Baron. Iuliu Nyáry presinta estrasulu procesului verbalu alu camerei magnatiloru, conformu carui-a magnatii au adoptatu, fãra modificatiune, proiectele de legi despre rescumperarea comunelor de pre dominiulu tibiscanu de la competitiile erariali, despre cãile ferate Bánrève-Nádasd, Nyiregyháza-Ungvaru si Gómör, si despre modificarea legi despre calea ferata resariteua. — Proiectele d'in cestiune se voru tramite Majest. Sale spre sanctiunare, era proiectulu de conclusu alu magnatiloru, relativu la inarticularea dominiului de la Kisbér, cumperatu pre sãm'a statului, se va tipari si impartit intre deputati.

Col. Széll relateza, cã comis. financiaria a primitu proiectulu de lege despre edificarea unui edificiu postalu-telegraficu; cu privire la proiectulu de conclusu alu lui Colom. Tóth, conformu carui-a calea ferata Bátaszék-Dombóvár sãe se duca pre la Baja, comisiunea este de opiniunea, ca acelu sãe se transpuna ministrulu comunicatiunei. — Raportulu se va tipari si tramite la sectiuni.

Ladis Szógyényi relateza, cã comis. centrale a adoptatu proiectele de legi despre cãile ferate St. Péter-Fiume si Bátaszék-Dombóvár.

Alesandr. Bujanovics relateza, cã comis. centrale a primitu proiectulu de lege despre creditulu suplementariu pre sãm'a ministrului de justitia. — Raporturile se voru tipari si pune in desbaterea camerei.

Macsim. Ürményi pune pre biroulu camerei registrulu alu 18 si 19 despre petitiunile transpuse si delibereate de comisiunea petitiunaria. — Se va tipari si pune in desbaterea camerei.

Trecundu-se la ordenea dilei, se cetesce a trei-ora si primesce definitivu proiectulu de lege despre modificarea legi, relativu la calea ferata de Nordu. — Se tramite camerei magnatiloru.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege despre esarendarea canalului Franciscu, se primesce in generalu si specialu.

Ministrulu presedinte, c. Iul. Andrásy, presinta camerei legea sactiunata de Majest. Sa, relativu la infiintarea curtii de contabilitate. — Dupa publicare se tramite camerei magnatiloru.

Siedint'ia se inchiaia la 12^{1/2} ore meridiane.

Invitatiune.

In urm'a incredentiarei, primita de la Onoratulu Comitatu alu Asociatiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, cu datulu 12 Maiu 1870, Nr. 130, — in interesulu constituirei sub comitetulu si a infiintarii agentureloru comunale pentru despartimentulu cercuale alu Clusului, proviedute in regulamentulu primitu in adunarea generale tienuta in Siomcut'a-Mare, la 11 Augustu 1869, — membrii asociatiunei, intrega intelegentia si fruntasii romani d'in comitatulu Clusului, sunt invitati cu tota onorea la Clusiu, ca locu alu resiedentiei comitetului cercuale, pre diu'a de 13.1 Iunie, 11 ore a. m., in localitatea societãtii romane de lectura d'in locu.

Clusiu, 31 Maiu 1870.

Iosifu Popu, m. p.

VARIETATI.

** (Ministeriulu ung. de interne, in contielegere cu colu de finantie) a incunosciintatu tote juridictiunile d'in tiera, cã aieserii cei vechi de argintu voru remanã in cursu numai pãna la finea lunei lui iunie, era de atunci incolo se voru mai primi numai la cass'a centrale d'in Bud'a.

** (Guvernulu rusescu) a tramisu la Teheranu, capital'a Persiei, pre unu medicu oficialu, pentru ca, punendu-se in atingere cu comitetulu mediciloru de acolo, constituitu in caus'a cholerei, sãe se nesuece a scrutã cauza acestei epidemie si sãe inventeze vre-una medicina contr'a ei.

** (Scaunulu arceiepiscopescu d'in Zagrabia.) Cetimu in „Corresp. Slave“ cã scaunulu arceiepiscopescu d'in Zagrabia, despre care era vorba, cã lu va ocupã bravulu episcopu croatu Strossmayer, este suplenitu prin M. Mihajevic, unu canonicu d'in capitulu de Timisior'a, bine cunoscutu pentru sentimentele sale unguresci. Se dice, cã acestu postu fã oferitu lui Strossmayer in Roma, sub conditiunea ca sãe recunoscã actualulu pactu croato-ungurescu. Strossmayer inse, neclatitu in convictiunile sale politice, respinse acãsta conditiune cu energiã. Acãsta este una buna lectiune pentru multi omeni cari sunt gat'a a-si vinde convictiunile loru politice nu numai pentru unu postu, precum este scanulu arceiepiscopiei de Zagrabia, ci si pentru emolumente mai mice materiali, ce'a ce, d'altmintrea, este totu atãta, cã-ai convictiunile nu se potu schimbã neci-una-data pentru bunuri materiali.

** (Contribuirile) facute pãna acuma pentru serbarea, in diu'a Sante-Mariei 1870, a memoriei lui Stefanu celu Mare, la Putna (Bucovina), unde jacu sacrele oseminte ale acestui erou romanu, si a nume pentru cumperarea urnei consecrative, etc., sunt, dupa „Albina“, urmatoriile: a) Din Bucovina de la DD. Alesandru Popoviciu 200 fl. v. a., Georgiu Popoviciu 200 fl. v. a., Constantinu Mërza 5 galbeni, Nicu baronu Mustatia 50 fl. v. a.; b) de la tinerimea romana d'in Parisu (deocamdata) 1300 franci; c) de la tinerimea romana d'in Zürich 220 franci; d) de la tinerimea romana d'in Berlinu 94 taleri; e) Prin Dnulu Itanescu, comerciantu in Parisu, 184 franci; f) Prin Dlu B. G. Popoviciu, comerciantu in Vien'a, 40 fl. v. a.; g) Prin Dlu Iosifu Popu, asessore in Clusiu, 23 fl. v. a.; h) Prin Dlu Popescu in Sabliu 15 fl. v. a.; i) prin Dlu Roschkoski, ingineru, 20 franci si 5 fl. v. a. Tote aceste sume sunt depuse la casa de pastrare cu 4^{1/2}%. — Sperãmu, cã nu numai junimea romana de la tote institutitele d'in intrega Romania, ci fia care romanu, cui i este scumpa memoriã lui Stefanu celu Mare, va grabi a tramite denariulu sãu pentru a inaltã splendoria acestei festivitãti nationale. La Putna are sãe se imbrãtisieze junimea romana de pretotidene, atãtu prin represintantii sãi cãtu si prin unu concursu cãtu se pote mai numerosu. Sãe nu uitãmu dara diu'a Sante-Mariei 1870!! Contribuirile, fia ori cãtu de mice, voru atestã cã acimu pretiul memoriã barbatiloru nostri gloriosi si cã vomu ael urmã faptele loru cele mari. Contribuirile sunt a se tramite Dlu Nic. Teclu, presedintele comitetului centralu alu studintiloru romani acad. pentru serbarea de amintire la mormentulu lui Stefanu celu Mare, in Vien'a (Hotel National.)

** (Sasi d'in Sabesiu) sunt infuriati a supra romaniloru de acolo, d'in caus'a unei resolutiuni ministeriali d'in 26 maiu, prin carea se statoresce list'a alegatoriloru comunali in favorulu Romaniloru. Anume, comitele sasescu sãu, mai bine, pasi'a turcescu pentru romanii d'in asiennutulu fundu regescu, sterse a-prope la 200 de romani d'in list'a alegatoriloru comunali, sub pretestulu necalificabilu, cã, toti acesti romani aru fi tãlhari. Romanii, stersi cu nedreptulu d'in list'a alegatoriloru, recusera la ministeriu; sasi inca facura asemene, cu scopulu d'a mai sterge, afara de cei 200, inca pre cãtu-va insi d'in lista. Inse ministeriulu d'in Pest'a, — fia-i d'isu de asta data spre lauda, — departe de a mai sterge d'in alegatoriã romani, rehabilitã chiaru si pre cei 200 insi neindreptãtiti. — Asiã dara sãsii, cari avura impertinentia de a numi tãlhari pre 200 romani si de a-i despoiã de dreptulu loru electoralu; acei sasi, cari, precum scie tota lumea, au falsificatu totu-de-un'a documinte publice, numai sãe iee averile romaniloru; acei sasi ospeti, cari au fostu totu-de-un'a inimici incarnati ai romaniloru, capetara de asta rata plat'a ce li se cuvine.

** (Sectiunea pentru codificare) a ministeriului de justitia a finitu degiã redigerea proiectulu de lege relativu la dreptulu de carci-maritu.

** (Statistica voluntariloru pre unu anu.) In regatulu Ungariei s'au assentatu, ca voluntari pre unu anu, cu totulu 2719 individi, d'intre acesti-a 1732 si-au finitu serviciulu de lina; 108 se pregatescu pentru a deveni ofitieri la infanteria si cavaleria, 437 pentru a deveni sub-ofitieri, 27 insi medici, 1 veterinaru si 8 farmacieri. Cei-lalti s'au impartitu la infanteria, marina, artilleria etc.

** (Rds. D. canonicu scol. in Lugosiu, Petru Ratiu), pre lãnga una adresa plina

interesã de scopurile nationale, nu este indoieala, cã poporul ar' dá si contribui mai bucuros pentru totu ce este nationale decãtu pentru scopuri straine, dupa cum nu arare ori se intempla, candu dirigatoriã nostri romani facu colecte ex officio de la Romani pentru felu de scopuri straine. Asiã potã aretã cu degetulu pre unu domnu fibireu si vr'o cãtu-va notari romani d'in Banatu, cari si-au cascigatu laudatorie de la guvernulu magiaru pentru zelulu loru celu invapaiatu intru adunarea de ajutorie pentru diferite Reuniuni si institute magiare, si, cu deosebire, pentru honvedii, pãna candu totu domnia loru, in calitate de colectanti ai Asociatiunei nationale, de doui ani fiindu recercati nu s'au miscatu, si n'au incassatu nice macaru unu cruceriu spre acestu scopu romanescu, ba, ce e mai multu, unii nice cã au primitu onorific'a chiamare nationale de a fi colectanti ai Asociatiunei nostre, firesce, pentru cã d'in acãsta nu potã profitã nimic'a.

Detorint'ia mea este inse ca sãe aretu si contrariulu: cum adeca alti barbati, fideli causei nationale, manifesta zelu si conlucrare la scopurile Asociatiunei, si cãtu de multu potu folosi dirigatoriã publici, de nationalitate romana, causei nostre nationale, daca acãsta li jace la anima.

Èca exemple eclatante:

In cerculu Fagetulu, Asociatiunea nostra a avutu cãtu-va sute de florini oferte restante, la unu numeru insemnatu de membri d'in vre-o 20 comune, inca d'in 1863/4, si, denumindu-se de colectante stimabilulu nostru confrate, Dlu jude primariu, Stefanu Antonescu, Dsa incassã, pãna la unu cruceriu, tote restantiele si, afara de alte mai multe oferte de la membri noi, a tramisu Asociatiunei bani si declaratiuni inca in nulu trecutulu, si, ca romanu zelosu a satisfacutu detorintia sale nationale, inscriendu-se singuru de membru fundatoru cu unu capitalu de 50 fl. v. a. Astu-feliu merita lauda si recunoscintia confratele nostru Dlu jude cercualu d'in Nadlacu, Michailu Sierbanu, carele, prin cunoscut'a sa insuflitire cãtu caus'a nationale, a incassatu restantiele de oferte ce se ucasera la 381 fl., si a administratu acãsta suma perceptoratulu, pãna la unu cruceriu, cascigandu totodata unu numeru respectabilu de membri noi pentru Asociatiune! Asemenea barbati mai potemu numi pre Dlu Timoteiu Miceea jurasoru d'in Cacova, si Vasilie Bordanu, comisariu de securitate in Oravitã.

Intre spriginitorii si activii colectanti ai Asociatiunei se numera venerabili si brava nostra preutime, si anume: parintele protopopu alu Totu Varãdiei, dlu Iosifu Beljan, alu Lipovei, Dlu Ioanu Tieranu, si alu Chisinenului, Dlu Petru Chirilescu, apoi preutul d'in Bataniã, parintele Moise Grozescu, merita a fi numiti cu deosebire recunoscintia.

Astu-feliu avemu multi bravi barbati d'intre mironi si cleru, carii spriginescu Asociatiunea si conlucra la promovarea culturi poporului nostru; dar, dorere, cei mai multi sunt neinteresati. Ar' fi inse interesulu Asociatiunei, daca acesti-a s'ar' eschide cu totulu d'in numerulu colectantiloru si, in loculu loru, s'ar' alege alti barbati mai insuflititi pentru causele nationale.

Sum de firm'a convingere cã, daca adunarea generala a Asociatiunei, — ce se va tienã in septemana venitoria, — va face dispusetiuni radicali si anume, daca pentru adunarea baniloru va infiintã in loculu colectureloru de pãna aci comitete particulari in diferite cercuri, ca-si Asociatiunea Transilvanã, — atunci causele Asociatiunei voru lãa unu eboru mai imbucuratoriu si abuzurile se voru potã evitã.

Astufeliu, avendu Asociatiunea nostra comitete districtuali, compuse d'in barbati activi, tienendu apoi a d'ura ariã mbulante si disponendu de capitalele ce le are acum pre papiru, — Romanimea de d'incece de Carpati va escelã cu doue Institute splendide de cultura nationale.

Astufeliu, Asociatiunea nostra inca va fi in stare a-si estinde activitatea cu mai mare efektu atãtu pre terenulu culturi, prin ajutorarea tineriloru studenti romani cu stipendie, cãtu si pre terenulu industriei si alu comerciului, factori insemnati ai buneii-stãri materiali la tote poporele.

Astu-feliu, in fine, Asociatiunea nostra va fi in stare, — conformu statutelor sale, — a ajutorã pre sermanii si diligintia nostri invetiatori poporali, prin premie, subsidie, gratificatiuni si remuneratiuni pentru diligintia loru desvoltata pre terenulu instructiunei.

Èta adeverat'a stare a Asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu. Prosperarea ei depinde de la spriginulu caldurosu alu totoror confratiloru romani, cari dorescu progresulu intelectualu si materialu alu poporului romanu.

Domnedieu cu noi, si cu sant'a nostra causa.

Ara du, 16/28. Maiu 1870.

Petru Petroviciu
notariulu Directiei Asociatiunei
nationale pentru cultur'a poporului
romanu.

de celu mai invapsiatu zelu nationalu, a tramiau la Asociatiunea transilvana 200 fl. v. a. in bani gata ca ofertu generosu in favorulu Academiei romane de drepturi si roga pre numita Asociatiune ca pentru casulu mortii sale (fiindu degia de 66 ani) se fa cu sollicita consideratiune, ca-ci tota averea sa, dupa escontentarea legatarilor sei, va testá-o spre scopulu indegetatu, in dispusetiunea Asoc. trne. (Tel. Rom.)

*(Informatiunile buciurescane scriu urmatoriele): „Ne vine scirea, carea se speramu ca e falsa, ca Ungurii facu marelui nostru artistu, M. Millo, cele mai neaudite dificultati in realizarea excursiunii sale artistice in Ardélu. Boierii nostri in ce modu primira inse pre violinistulu loru Reményi acum duoi ani, adeca chiaru candu in cordarea intre Romani'a si Ungari'a era mai mare!... Ungurulu e totu Unguru! Noi n'amau auditu nemic'a despre aceste dificultati facute d'in partea Ungurilor celebrului nostru ospe, inse, daca se voru adevéri, se nu se mire fratii nostri d'in Romani'a libera, ca-ci asemenea dificultati contra totu ce este romanescu sunt la ordenea dilei la noi in Ostrunguri'a.

*(+ Maria Eliade Radulescu,) consortea renumitului nostru literatu Ioane Eliade Radulescu a repausatu joi, in 21 maiu, lasandu in doliu, afara de familia, pre toti cunoscutii cari fure martori suferintieloru ei, ca emigranta in 48. Fia-i tierin'a usiora!

Sciri electrice.

Londra, 1. iuniu. „Times“ anuncia, ca mai multe depesie telegrafice constateza, cum-ca cabinetulu austriacu a impoternicitu cass'a de Londra „Worms, se negotieze, ca detori'a austriaca de stau se nu se sterga de pre tarifa cursului.

Genova, 1. iuniu. Aici s'a laftu faim'a, ca in Terra di Lavore s'au ivitu bande noue, si 25 brigandi aru fi debarcatu in Calabria.

Parisu, 2. iuniu. Imperatulu t'ienu, in pre-

sinti'a imperatesei si aprincipelui de corona, in Bois de Boulogne, una revista preste 24 scadrone de cavaleria si 2 regimente de infanteria. Mai multi militari cadiura de pre cai, cu care ocaziune s'a vulneratu unu venatoriu.

Carloviu, 2. iuniu. In siedintia de ieri a congresului s'au deliberatu 8 articli d'in proiectulu de organisare, si s'a primitu propunerea comitetului cu modificatiuni neinsemnate. Astadi si mane nu se voru tiené siedintie. Sambeta se va discute cestiunea despre presidiulu congresului.

Parisu, 3 iuniu. Diuariulu „Mém. dipl.“ publica unu telegramu d'in Rom'a conformu caruia dogm'a infallibilitatii se va publicá in diu'a de San' Petru, candu apoi conciliulu se va amóna pana la mediu-loculu lui octobre.

Zagrabia, 3 iuniu. Schmerling a sositu ieri aici. Totu ieri s'a desfintiatu reuniunea cantaretiloru de aici „Colo“, si reuniunea cantaretiloru „Zora“ d'in Carlsstadt.

Viena, 3 iuniu. Membrii deputatiunei croate primira ieri unulu cate unulu audientia la imperatulu. Maiestatea Sa recunosca, ce e dreptu, pietatea pentru Iellacic, desaproba inse ori-ce demunstratiune. — Episcopii germani opusetiunali d'in Rom'a ceru in unu memorandu spriginulu regimelor respective — Giskra se va candida in Brünn. — Scirile oficiale d'in Bucuresci spunu, ca faim'a despre infricosiatulu macelu de gidani in Botusiani (Moldova) nu este adevrata; s'au intemplatu numai nescese escesse forte neinsemnate. — Armat'a turcesca, care se afla in castrele de la Siumla, a ocupatu graniti'a romana.

Bucuresci, 3 iuniu. Reginulu, audindu despre macelulu gidaniloru in Botusiani, a traniu isu indata trupe acolo, cari au restituitu ordinea si linisea. Gidanii d'in Botusiani au tramisu regimulu una adresa de multumita. Se dice, ca escessele nu s'au estinsu asiè departe, precum s'a

anunziatu, ci ca ele stau in lega'ura cu uneltirele pentru alegeri.

Carloviu, 5. iuniu. Ieri sa primitu presidiulu duplu, cu una majoritate de 45 voturi; asta-di s'a primitu, cu putiene si nei semnate modificatiuni, articlii 14, 15, 16, 17 si statului de organisatiune relativi la alegera patriarcului. Mane se voru inchiaia desbaterile asupra organisatiunei congresului si apoi va urma regulamentul alegerilor.

Belgradu, 5. iuniu. Foi'a oficiosa „Le dinstwo“ anuncia, ca Serbi'a a inchiaiatu cu Romani'a unu tractatu pentru comunicatiunea confinaria. Preste putiene se va inchiaia si una conventiune postale. Guvernulu serbescu negotieza cu celu romanescu pentru inchiaierea unui tractatu comercialu.

Constantinopolea, 6. iuniu. Ieri la 1 ora, dupa media-di, a eruptu in Per'a unu incendiu infricosiatu care, ajutat de unu ventu violentu, se estinse cu una iutiela forte mare. Otelulu ambasadurei anglese, edificiulu consulatulu americanu si portughesu, teatrulu Navum, mai multe bacerice si moside, si mai multe msi de case, d'impreura cu depositele cele mai bogate d'in acestu patriaru alu orasiului, devenira preda flacareloru. Mai multi omni si au perdutu vietu si s'au intemplatu multe vulnerari. Daun'a este necalculabila, si se urca la mai multe milioane.

Bursa de Viena de la 8. iuniu. 1870.

Table with 4 columns: Instrument type, Price, Location, and Value. Includes entries for 5% metall, Imprum. nat., Sorti d'in 1860, Act. de banca, and Act. inst. cred.

Proprietariu si editoriu ALEXANDRU FOMANU Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

Comunicatiunea pre calile ferate.

Table of train schedules for routes: Pre Lini'a Statului, Cu Trasura acelerata, and Calea fer. de Nordu ung. Includes destinations like Pest'a-Vien'a, Segedinu-Pest'a, and various stations.

Table of train schedules for routes: Calea fer. spre Tis'a, Calea fer. de Nordu ung., and Calea fer. de Sudu (amedia-di). Includes destinations like Casiovia, Aradu, and various stations.

Table of train schedules for routes: Prim'a Cale ferate transilvana and Alb'a-Iuli'a-Aradu. Includes destinations like Aradu, Radna, and various stations.

Table of train schedules for routes: Calea fer. de Nordu ung. and Calea fer. de Sudu (amedia-di). Includes destinations like Pest'a-S-Tarjan and various stations.

Table of train schedules for routes: Calea fer. de Nordu ung. and Calea fer. de Sudu (amedia-di). Includes destinations like Casiovia, Aradu, and various stations.

Table of train schedules for routes: Prim'a Cale ferate transilvana and Alb'a-Iuli'a-Aradu. Includes destinations like Aradu, Radna, and various stations.